

stemmelse: nu have virket en Tid, efter at de have gjort den Virkning, man havde tilsigtet, ogsaa kan være Anledning til noget at lempe det stærke Tryk, som man for 2 Aar siden, som jeg tror, ikke gaafe uden Grund, knyttede til disse Bestemmelser. Jeg vil dog endnu gjøre opmærksom paa, at der er nogen Forskjel paa de Bestemmelser, der her er Tale om, og det, som det ærede Medlem nævnte, Bestemmelserne om syge Kreaturer. Syge Kreaturer er Noget, der meget hyppig vil kræves særlig Sagkundskab til at bedømme; naar der derimod er foreskrevet, hvor store Bogstaverne skulle være, er det Noget, som ethvert Menneske, der har en Tommestot, kan maale ud og respektere (Modsigelse). Ja, kan man ikke med en Tommestot maale ud, hvor lang en Tomme er, veed jeg virkelig ikke, hvorledes man skal bære sig ad med at komme til Klarhed i saadanne Spørgsmaal.

Jeg kan iøvrigt slutte mig til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem, der først havde Ordet i denne Sag. Naar vi for to Aar siden enedes om et Kompromis i denne Sag, hvor der var saa stor Bevægelse paa begge Sider, saa megen Lidenskab oppe, tvivler jeg ikke om, at vi sagtens i Aar ville komme til Enighed om de Punkter, der her nu foreligger. De Modfættninger, der den Gang forelaa, antager jeg ikke, ville blive fornyede i Aar. Den Gang stod Stridene jo nærmest mellem to Principer, hvoraf det ene gjorde gjældende, at man ikke paa nogen Maade maatte gribe ind i den frie Fabrikations Virksomhed, der her er Tale om, medens man fra den anden Side gjorde gjældende, at man maatte se at komme til det, man kaldte rent Land. Intet af disse Standpunkter blev jo fuldt gennemført i Lovforslaget. Man maatte jo slaa af paa begge Sider, og efter at være naaede til det Kompromis, tror jeg ogsaa for det Standpunkts Vedkommende, som jeg havde den Ære at foresægte, at det ikke nu er Tid til at rejse det igen. Dette er ikke grundet i, antager jeg, at man enten fra den anden Side eller fra den Side, hvortil jeg hører, just har forandret sin Opfattelse om det foreliggende Spørgsmaal, men naar jeg nu ikke rejser Spørgsmaalet om rent Land igen, er det af rent praktiske Grunde. Jeg tror nemlig, at det praktisk maa erkjendes fra alle Sider, at det ikke i dette Øieblik er muligt at gennemføre Mere, end man gennemførte for to Aar siden. Jeg vil endogsaa give den første ærede Taler Ret i, at Stillingen for Diebliffet er vanskelig. For to Aar siden fremhævede jeg med megen Styrke, at dengang var Diebliffet til at gjøre det, hvis man vilde gjøre det,

thi for hvert Aar, eller for hver Maaned, kan man ogsaa sige, der gaar, bliver det vanskeligere at komme til en radikal Ordning af dette Spørgsmaal, idet det jo naturligvis er saa, at jo mere Margarinen bliver en almindelig Artikel her i Landet, jo mere den breder sig, jo mere Folk vænne sig til den, desto mere Forskyrrelse og Uro vilde det medføre, om den pludselig kom ud af Verden. Altsaa det, som det viste sig umuligt at faae for to Aar siden, det vil jeg anse for mere umuligt og ogsaa for mere betænkeligt, vil jeg tilføie, at faae nu. Skulde man tage det Spørgsmaal op igjen, maatte der, det erkjender jeg, foreligge nye vægtige Motiver, som imidlertid ikke foreligger. Et saadant Motiv vilde efter min Opfattelse have været til Stede, dersom man i Sverig var kommen til at gennemføre den Beslutning om rent Land, som begge Riksdagens Afdelinger der vedtog, idet jeg saa tror, at det vilde være meget vanskeligt for os at staa med en ringere Lov end vore konkurrerende Naboer. Men efter at det af Hensyn til Mellemrigsforholdene mellem Sverig og Norge ikke er blevet til Lov, saa at de ikke ere videre end vi her, saa er dette Motiv ikke til Stede. Naar vi nu have et Forslag som det, der her foreligger, hvor Regjeringen stiller sig paa det bundne Resultat, og man ogsaa fra anden Side erkjender, at det maa være Grundlaget, saa skal jeg for mit Vedkommende sige, at jeg ogsaa mener, at det bør være det Grundlag, hvorpaa der nu maa arbeides. De enkelte Forandringer, som den ærede Indenrigsminister har foreslaet, ere jo dels Redaktionsændringer og dels formentlige Forbedringer, som de forløbne Aars Erfaringer have foranlediget. Mig forekommer det, at Forslaget, saaledes som det nu foreligger, i redaktionel Henseende har visse Fordele fremfor den nugjældende Lov. Ogsaa med Hensyn til de reelle Ændringer, som den ærede Minister har foreslaet, er det saa, at der er ikke saa — de fleste, kan jeg sige — som i alt Fald jeg kan sympathisere med. Men jeg tror, at dette er Detailler, som det vil være lidet nyttigt at drøfte i denne Forhandling, vi have i Dag; de ligge nærmest for et Udvalg. Naarlig tror jeg, at det vilde være meget lidet hensigtsmæssigt, om vi paa saadanne Spørgsmaal tog et Standpunkt med en saadan Fasthed, at vi ikke senere i Udvalget skulde kunne behandle disse Spørgsmaal med noget mere Bevægelighed. De Spørgsmaal, som under parlamentariske Forhandlinger pleie at være de mest vanskelige, ere de, som man kalder Etikettespørgsmaal, og jeg skal derfor ikke for de enkelte Punk-